

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1080/2006 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 5 юли 2006 година

относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) 1783/1999

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 162, параграф 1 и член 299, параграф 2, втора алинея от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с процедурата, посочена в член 251 от Договора³,

като имат предвид, че:

(1) Член 160 от Договора предвижда, че Европейският фонд за регионално развитие (ЕФРР) има за задача да допринесе за отстраняването на основните регионални диспропорции в Общността. По този начин ЕФРР допринася за намаляване на разликите между нивата на развитие на отделните региони и наваксване на изоставането в най-необлагодетелстваните региони, включително селските и градските райони, индустриалните райони в упадък, както и регионите, страдащи от неблагоприятни географски или природни условия, като островните и планинските области, слаборазвитите области и пограничните региони.

(2) Общите разпоредби, отнасящи се до структурните фондове и кохезионния фонд, се определят с Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за общите разпоредби относно Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и кохезионния фонд⁴. Необходимо е да бъдат създадени специални разпоредби относно видовете действия, които с оглед на целите, определени с настоящия регламент, могат да бъдат финансирани от ЕФРР.

¹ ОВ С 255, 14.10.2005 г., стр. 91.

² ОВ С 231, 20.9.2005 г., стр. 19.

³ Становище на Европейския парламент от 6 юли 2005 г. (все още не публикувано в *Официален вестник*), Обща позиция на Съвета от 12 юни 2006 г. (все още не публикувана в *Официален вестник*) Позиция на Европейския парламент от 4 юли 2006 г. (все още не публикувана в *Официален вестник*).

⁴ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.

(3) В рамките на общата стратегия ЕФРР следва да окаже съдействие на политиката на сближаване, което да гарантира по-целенасочена помощ във връзка с приоритетите на Общността.

(4) Регламент (ЕО) № 1083/2006 предвижда правилата за допустимост на разходите да се определят на национално ниво с някои изключения, за които е необходимо да се определят специални правила. Следователно по отношение на изключенията, свързани с ЕФРР, би следвало да се зложат специални разпоредби.

(5) В рамките на операцията за интегрирано градско развитие е счетено за необходимо да се осигури подкрепа за ограничени действия, свързани с обновяване на жилищния фонд в области, засегнати или заплашени от физически упадък и социална изолация, в държавите-членки, присъединили се към Европейския съюз на 1 май 2004 г. или след тази дата.

(6) Необходимо е да се постанови, че приносът на ЕФРР за покриване на разходи за жилищно строителство да бъде насочен към осигуряване на качествени жилища за лица с ниски доходи, включително наскоро приватизирания жилищен фонд, както и към осигуряване на жилища за лица от социалните категории в неравностойно положение.

(7) Ефективното и ефикасното въвеждане на действията, подпомагани от ЕФРР, зависи от доброто управление и партньорството между всички заинтересовани териториални и социалноикономически партньори, и по-специално регионалните и местните власти, както и всички други органи, заинтересовани от хода на отделните етапи от изпълнението на оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР.

(8) Държавите-членки и Комисията следва да гарантират, че през отделните етапи на изпълнение на оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, се изключва всякаква дискриминация, основаваща се на пол, раса или етнически произход, религия или убеждения, недъг, възраст или сексуална ориентация.

(9) Позовавайки се на натрупания опит и силните страни на инициативата на Общността URBAN, предвидена с член 20, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 1260/1999 на Съвета от 21 юни 1999 г.⁵ за определяне на общите разпоредби за структурните фондове, устойчивото градско развитие трябва да получи тласък чрез комплексни мерки в тази област, включени в оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, като се отдели специално внимание на инициативите за местно развитие и заетост и на техния иновационен потенциал.

(10) Специално внимание трябва да се отдели, за да се осигури допълване и съгласуваност с останалите политики на Общността, и по-специално със седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности и рамковата програма за конкурентоспособност и иновации. Би било уместно освен това да

⁵ ОВ L 161, 26.6.1999 г., стр. 1. Регламент, последно изменен с Регламент (ЕО) № 173/2005 (ОВ L 29, 2.2.2005 г., стр. 3).

се търси синергизъм между подкрепата, предоставяна от ЕФРР, от една страна, и от друга страна, подкрепата, предоставяна от Европейския социален фонд в съответствие с Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г.⁶ относно Европейския социален фонд, тази предоставяна от кохезионния фонд в съответствие с Регламент (ЕО) № 1084/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г.⁷ относно учредяване на кохезионния фонд, тази от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие с Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г.⁸ относно подкрепата за развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и от Европейския фонд за риболова.

(11) Необходимо е да се направи така, че действията, подкрепяни от ЕФРР и свързани с малките и средните предприятия (МСП), да отчитат и поддържат прилагането на Европейската харта за малките предприятия, приета на 19 и 20 юни 2000 г. по време на срещата на Европейския съвет от Санта Мария да Фейра.

(12) Специално внимание следва да се отдели на крайно отдалечените региони, а именно чрез разгръщането в изключителни случаи на обхвата на участие на ЕФРР за финансирането на функционални помощи, свързани с компенсирането на допълнителните разходи, произтичащи от специфичното икономическо и социално положение на тези региони, което се утежнява от тяхната отдалеченост, изолираност, малка площ, неблагоприятния релеф и климат, от икономическата им зависимост по отношение на ограничен брой продукти, като постоянният характер и комбинацията на тези характеристики силно утежнява развитието на споменатите региони. Такива специални мерки налагат като правна основа да се използва член 299, параграф 2 от Договора.

(13) ЕФРР следва да разглежда проблемите, свързани с достъпа до и отдалечеността от големите пазари, проблеми, с които се сблъскват слабораселените региони, споменати в протокол № 6 за специалните разпоредби по отношение на цел № 6 в рамките на структурния фонд за Финландия и Швеция, даден в приложение към Акта за присъединяване от 1994 г. ЕФРР следва да разглежда особените затруднения, срещани от някои островни, планински области, погранични региони и слабораселени региони, чието географско положение забавя тяхното развитие, с цел поощряване на устойчивото развитие на тези области и региони.

(14) Необходимо е определянето на конкретни разпоредби относно планирането, управлението, мониторинга и контрола на оперативните програми в рамките на целта за европейско териториално сътрудничество.

(15) Важно е да се поощрява ефективно трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество със съседните на Общността страни, когато това е

⁶ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 12.

⁷ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 79.

⁸ ОВ L 277, 21.10.2005 г., стр. 1.

необходимо, за да могат регионите на държавите-членки, които граничат с трети държави, да бъдат ефективно подпомагани в своето развитие. В тази връзка в изключителни случаи е уместно да се разреши отпускането на финансова помощ от ЕФРР за проекти на територията на трети страни, ако това е от полза за регионите на Общността.

(16) За по-голяма яснота Регламент (ЕО) 1783/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 1999 г.⁹ относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) следва да бъде отменен.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящият регламент определя задачите на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), обхвата на неговата помощ с оглед сближаването, регионалната конкурентоспособност и заетостта и с оглед на целите на европейското териториално сътрудничество, както е посочено в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) 1083/2006, както и с оглед на правилата за допустимост на тази помощ.

2. ЕФРР е уреден с Регламент (ЕО) № 1083/2006 и с настоящия регламент.

Член 2

Цел

Съгласно член 160 от Договора и Регламент (ЕО) № 1083/2006 ЕФРР участва във финансирането на помощ, целяща засилването на икономическото и социалното сближаване посредством коригиране на основните регионални диспропорции, чрез подкрепа за развитието и структурното регулиране на регионалните икономики, включително реструктурирането на индустриалните райони в упадък и регионите с изоставащо развитие и чрез подкрепа за трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество.

По този начин ЕФРР задейства приоритетите на Общността, и по-специално, необходимостта от засилване на конкурентоспособността и иновациите, създаването и запазването на трайна заетост и осигуряването на устойчиво развитие.

Член 3

⁹ ОВ L 213, 13.8.1999 г., стр. 1.

Обхват на помощта

ЕФРР концентрира своята помощ по тематични приоритети. Видът и обхватът на действията с право на финансиране в рамките на всеки приоритет отразяват различното естество на целите за сближаване, регионалната конкурентоспособност и заетост и европейското териториално сътрудничество съгласно членове 4, 5 и 6.

2. ЕФРР има принос във финансирането на:

а) продуктивни инвестиции за създаване и запазване на трайната заетост, основно чрез преки помощи за инвестиции, реализирани предимно в МСП;

б) инфраструктурни инвестиции:

в) развиване на вътрешния потенциал посредством мерки, подкрепящи регионалното и местното развитие. Тези мерки включват помощ и обслужващи дейности за предприятията, по-специално МСП, създаване и разработване на финансови инструменти като рисков капитал, кредитни и гаранционни фондове, фондове за местно развитие, опрощаване на лихви, партньорски мрежи, сътрудничество и обмяна на опит между регионите, градовете и представителните социални, икономически и местни субекти.

г) техническата помощ, посочена в членове 45 и 46 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

Отделните, изброени в точки от а) до г), инвестиции и мерки се предоставят за осъществяването на приоритетите по теми, съгласно членове 4, 5 и 6.

Член 4

Сближаване

В контекста на цел „Сближаване“ ЕФРР насочва своята помощ към подкрепата на интегрираното устойчиво икономическо развитие на регионално и местно ниво и на заетостта, като мобилизира и укрепва вътрешния капацитет с помощта на оперативни програми, целящи модернизацията и диверсификацията на икономическите структури и създаването и опазването на трайната заетост. Това се реализира основно чрез следните приоритети, като точното съчетаване на прилаганите мерки се съобразява с особеностите на всяка държава-членка:

1. изследвания и технологично развитие (ИТР), иновации и предприемачески дух, включително укрепване на изследователския и технологично-развойния капацитет и тяхното интегриране в европейското изследователско пространство, включително инфраструктурата; помощта за ИТР, по-специално в МСП, и трансфера на технологии; подобряване на връзките между МСП, от една страна, и висшето образование, научноизследователските заведения и центровете за изследвания и технологии, от друга страна; разработването на мрежи от предприятия; публично-частните партньорства и клъстерите от предприятия; помощ за осигуряване на търговски и технологични услуги за групи от МСП и поощряване на предприемаческия дух и финансиране на иновативните дейности за МСП чрез инструментите на финансовия инженеринг.

2. информационно общество включително установяването на инфраструктура за електронни комуникации, местни менюта, услуги и приложения, подобряване на стабилния достъп до публичните услуги онлайн и тяхното развитие, както и помощта за услуги за МСП за внедряване и ефективно използване на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) или експлоатирането на новаторски идеи;
3. местни инициативи в областта на развитието и помощта за структури, осигуряващи обслужване по местонахождение за създаване на нови работни места, когато тези инициативи не са от приложното поле на Регламент (ЕО) № 1081/2006;
4. околна среда включително инвестициите, свързани с водоснабдяването, както и с управлението на отпадъците и водите; пречистването на отпадъчните води и качеството на въздуха; превенцията и контрола на опустиняването, както и борбата срещу това явление; комплексното предотвратяване и контрол на замърсяването; помощите за смекчаване на последствията от измененията на климата; рехабилитация на физическата среда, включително на замърсени площадки и терени и на целини; поощряване на биоразнообразието и опазването на природата, включително инвестициите в защитените местности „Натура 2000“; помощта за МСП с цел поощряване на схеми за устойчиво производство с внедряването на рентабилни системи за управление на околната среда и чрез въвеждане и използване на технологии за предотвратяване на замърсяването;
5. превенция на риска включително изготвяне и прилагане на планове, целящи превенцията и управлението на природния и технологичния риск;
6. туризъм включително популяризирането на природните ресурси като потенциал за устойчиво развитие на туризма; опазване и популяризиране на природното наследство в подкрепа на социалноикономическото развитие; помощ за усъвършенстване на предлаганото туристическо обслужване чрез нови услуги с по-голяма добавена стойност и помощ за улесняване на преминаването към нови, по-устойчиви модели на туризъм;
7. културните инвестиции включително опазването, популяризирането и защитата на културното наследство; разработване на културната инфраструктура в подкрепа на социалноикономическото развитие, устойчивия туризъм и по-изявената привлекателност на региона; помощи за подобряване на предлаганите културни услуги чрез въвеждането на нови услуги с по-голяма добавена стойност.
8. инвестиции в транспорта включително усъвършенстване на трансевропейските мрежи и връзки с трансевропейската транспортна мрежа; интегрирани стратегии за поощряването на собствения транспорт, допринасящи за подобряване на достъпа до услуги на пътници и стоки, както и повишаване на тяхното качество, за осъществяване на по-балансирано модулно разпределение, поощряване на интермодалния характер и ограничаване на въздействието върху околната среда;
9. инвестиции, свързани с енергетиката, включително подобряването на трансевропейските мрежи, допринасящи за сигурността на доставките, включването на екологични съображения, подобряването на енергийната ефективност и развитието на възобновяеми енергийни източници;

10. инвестиции в полза на образованието, по-специално професионалното обучение, допринасящи за по-голямата му атрактивност и за по-висок жизнен стандарт.

11. инвестициите в здравната и социалната инфраструктура, допринасящи за регионалното и местното развитие и за по-висок жизнен стандарт.

Член 5

Регионална конкурентоспособност и заетост

В контекста на целта за регионалната конкурентоспособност и заетост ЕФРР насочва своята помощ в рамките на стратегиите за устойчиво развитие, като поощрява заетостта, основно по посока на следните три приоритета:

1. иновации и икономика на знанието, по-специално чрез създаване и укрепване на ефективна регионална икономика, базираща се на иновациите и системните взаимоотношения между частния и държавния сектори, университетите и технологичните центрове, с отчитане на местните нужди, и по-конкретно:

а) подобряване на регионалния капацитет в областта на ИТР и иновациите, пряко свързани с регионалните цели за икономическо развитие и подкрепата за специализираните промишлени и технологични центрове, чрез поощряването на ИТР в промишлеността, МСП и трансфера на технологии, чрез развитието на прогнозираното технологично развитие и сравнителния анализ на международно равнище на политиката за насърчаване на иновациите и чрез подкрепата за сътрудничеството между предприятията, както и за съвместните политики в областта на ИТР и иновациите;

б) стимулирането на иновациите и на предприемаческия дух във всички икономически браншове на регионално и местно равнище чрез подкрепа за предлагането от МСП на пазара на нови или подобрени продукти, процеси и услуги, чрез подкрепата за бизнес-мрежите и клъстерите от предприятия, чрез подобряване на достъпа до финансиране на МСП, чрез поощряване на мрежите за съвместна дейност между предприятията и съответните висши учебни заведения и изследователски центрове и чрез улеснения достъп за МСП до поддържащи бизнес услуги, както и чрез подкрепа в полза на интегрирането на чисти и нови технологии в МСП;

в) поощряването на предприемаческия дух, по-конкретно чрез улесняване използването на нови идеи и насърчаване създаването на фирми между въпросните висши учебни заведения и изследователски центрове и съществуващите предприятия;

г) създаване на инструменти за финансов инженеринг и инкубатори, благоприятстващи изследователските и технологичните развойни способности на МСП и насърчаване на предприемаческия дух и създаване на нови фирми, по-специално МСП с интензивно използване на знанията.

2. околна среда и превенция на риска, и по-специално:

а) окуражаване на инвестициите за рехабилитация на физическата среда включително на замърсени, опустинени площадки и терени и целини.

б) поощряване на развитието на инфраструктурата, свързана с биоразнообразието и инвестициите в защитените местности от „Натура 2000“, когато този подход допринася за устойчиво икономическо развитие и/или диверсификация на селскостопанските области;

в) стимулиране на енергийната ефективност и производството на възобновяема енергия, както и изграждането на ефективни системи за управление на енергията;

г) поощряване на чист и устойчив обществен транспорт, и по-конкретно в градските области;

д) изготвянето на планове и мерки за превенция и управление на екологичния (например опустиняване, суша, пожари и наводнения) и технологичния риск;

е) опазване и популяризиране на природното и културното наследство в подкрепа на социалноикономическото развитие и реклама на природните и културни ресурси като потенциал за развитието на стабилен туризъм.

3. достъп до транспортни и телекомуникационни услуги от общ икономически интерес, и по-специално:

а) укрепване на второстепенните транспортни мрежи чрез подобряване на връзките с трансевропейските транспортни мрежи, с регионалните железопътни центрове, летища и пристанища и мултимодалните платформи; чрез изграждането на напречни връзки с основните жп линии и насърчаването на вътрешнорегионалните и местни плавателни пътища, както и близко корабоплаване;

б) поощряване на достъпа до ИКТ от страна на МСП, тяхното възприемане и ефективно използване чрез поддръжка на достъпа до мрежите; установяване на обществени места за достъп до Интернет; оборудване и разработване на услуги и приложни практики, с въвеждане, по-конкретно, на планове за действие за микро- и занаятчийски предприятия.

Наред с това относно оперативните програми, съфинансирани от ЕФРР, за региони, ползващи се от правото на специфично и преходно финансиране, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, държавите-членки и Комисията могат да решат да предприемат мерки за подпомагане на приоритетите, посочени в член 4 от настоящия регламент.

Член 6

Европейско териториално сътрудничество

В контекста на целта за европейско териториално сътрудничество ЕФРР насочва своята помощ по посока на следните приоритети:

1. развитие на трансгранични икономически, социални и екологични дейности чрез съвместни стратегии за устойчиво териториално развитие, приоритетно:

а) като се насърчава предприемаческият дух, по-специално развитието на МСП, на туризма, на културата и на трансграничната търговия;

б) като се насърчава и подобрява съвместното опазване и управление на природните и културните ресурси, както и превенцията на екологичния и технологичния риск;

в) като се подкрепят връзките между промишлените и селските райони;

г) като се намалява изолацията чрез по-добър достъп до транспортните, информационните и комуникационните мрежи и услуги, трансграничните мрежи и инсталации за водоснабдяване, управление на отпадъците и енергоснабдяване;

д) като се развива сътрудничеството, възможностите и съвместното използване на инфраструктура, по-специално в сектори като този на здравеопазването, културата, туризма и образованието.

ЕФРР може също така да допринесе за поощряване на административно-правното сътрудничество, интеграцията на трансграничните пазари на труда, местните инициативи в областта на заетостта, равенството между мъжа и жената и равните възможности, обучението и социалното приобщаване, както и споделянето на човешки ресурси и инфраструктура за ИТР.

Що се отнася до програма PEACE за Северна Ирландия и съседните ѝ ареали, така както е предвидено в разпоредбите на параграф 22 от приложение II към Регламент (ЕО) № 1083/2006, ЕФРР допринася освен за посочените по-горе действия, и за поощряването на социалната и икономическата стабилност в засегнатите райони, по-конкретно чрез действия, целящи насърчаването на сближаването между общностите;

2. установяване и развитие на транснационално сътрудничество включително двустранно сътрудничество между морски региони, невключени в точка 1, чрез финансиране на мрежи и действия, благоприятни за интегрираното териториално развитие, основно съсредоточено върху следните приоритети:

а) иновации: създаване и развитие на научни и технологични мрежи и подобряване на регионалните възможности в областта на ИТР и иновациите, когато те допринасят пряко за хармоничното икономическо развитие на трансграничните зони. Действията могат да включват изграждането на мрежи между висшите учебни заведения и изследователските центрове от една страна и МСП, от друга страна; връзки за улесняване на достъпа до научни познания и трансфер на технологии между инфраструктурите на ИТР и международните центрове за усъвършенстване в областта на ИТР; побратимяването между организации за трансфер на технологии и изработването на съвместни инструменти за финансов инженеринг, насочени към поддържане на ИТР в МСП.

б) околна среда: управление на водите, енергийна ефективност, превенция на риска и дейностите по опазването на околната среда, чието транснационално измерение е

очевидно. Тези действия могат да включват опазването и управлението на речните басейни, бреговата ивица, речните ресурси, водното обслужване и влажните зони; предотвратяването на пожарите, засушаването и наводненията; поощряването на морската безопасност и защитата от природни и технологични рискове; опазването и популяризирането на природното наследство в подкрепа на устойчивото социалноикономическо развитие и туризъм;

в) достъпност: дейности, допринасящи за улеснение на достъпа до транспортни и телекомуникационни услуги, както и за подобряване на тяхното качество, когато транснационалното измерение на тези услуги е очевидно. Тези действия могат да включват: реализацията на инвестиции в трансгранични сектори на трансевропейските мрежи; подобряване на местния и регионалния достъп до националните и транснационални мрежи; подобряването на взаимодействието при работа на националните и регионалните системи и поощряването на върхови информационни и комуникационни технологии.

г) устойчиво градско развитие: укрепване на децентрализираното развитие на транснационално, национално и регионално равнище при очевиден транснационален ефект. Тези действия могат да включват: създаването и подобряването на градските мрежи и взаимовръзките между градските и селските райони; изработването на стратегии за отчитане на подобни въпроси, свързани с градските и селските райони; опазването и популяризирането на културното наследство и стратегическата интеграция на развиващите се райони в транснационален план.

Помощта за двустранното сътрудничество между морските региони може да се разпростира и върху приоритетите, посочени в точка 1;

3. засилване на ефективността на регионалната политика, чрез поощряване на:

а) междурегионалното сътрудничество, насочено към иновациите и икономиката на знанието, както и към околната среда и превенцията на риска по смисъла на член 5, параграфи 1 и 2.

б) обмяната на опит по отношение на откриването, трансфера и разпространението на най-добрите практики, включително по отношение на устойчивото градско развитие, посочено в член 8; и

в) действия, свързани с проучването, събирането на данни и наблюдението и анализа на тенденциите на развитие в Общността.

Член 7

Допустимост на разходите

1. Не се допуска финансово подпомагане от ЕФРР за следните разходи:

а) лихви по заеми;

б) закупуване на земи на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция. В изключителни случаи и при надлежна обосновка управителният орган може да допусне по-висок процент за операции, свързани с опазване на околната среда;

с) извеждане от експлоатация на ядрени електроцентрали;

д) възстановим данък добавена стойност.

2. Разходи за жилищно строителство се допускат само за държави-членки, присъединили се към Европейския съюз на 1 май 2004 г. или след тази дата и единствено при следните обстоятелства:

а) разходите са планирани в рамките на комплексна операция за градско развитие или във връзка с приоритетна ос, касаеща райони, засегнати или застрашени от физическо разрушение и социална изолация;

б) средствата, отпускани за жилищно строителство, съставляват максимум 3 % от приноса на ЕФРР в съответните оперативни програми или 2 % от общия принос на ЕФРР;

в) разходите се свеждат до изграждане на:

— многофамилни жилища, или

— сгради, които са публична собственост или се експлоатират от субекти с нестопанска цел, предназначени за домакинства с ниски доходи или лица със специални нужди.

Комисията съставя списък с критерии за определяне на районите, посочени в буква а), и списъка с допустимите помощи съгласно процедурата, описана в член 103, параграф 3 от Регламент (ЕО) 1083/2006.

3. Правилата за допустимост на разходите, изброени в член 11 от Регламент (ЕО) № 1081/2006 се прилагат за действия, съфинансирани от ЕФРР, по силата на член 3 от посочения регламент.

ГЛАВА II

СПЕЦИФИЧНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ОСОБЕНОСТИ

Член 8

Устойчиво градско развитие

Освен действията, изброени в членове 4 и 5 от настоящия регламент, в случай на действие, свързано с устойчивото градско развитие, посочено в член 37, параграф 4, буква а) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, при необходимост ЕФРР може да поддържа разработването на ангажиращи, интегрирани и устойчиви стратегии за справяне с голямата концентрация от икономически, екологични и социални проблеми в градските райони.

Тези стратегии подпомагат устойчивото градско развитие чрез действия като укрепване на икономическото развитие; рехабилитация на физическата среда, реструктуриране на промишлените целини; опазване и популяризиране на природното и културното наследство; действия за стимулиране на предприемаческия дух; местната заетост и развитието на териториалната общност и предлагане на услуги на населението с оглед развитието на демографските структури.

Чрез дерогация от член 34, параграф 2 от Регламент 1083/2006 и когато тези действия се прилагат в рамките на конкретна оперативна програма и по силата на приоритетната ос на оперативната програма, финансовото участие от ЕФРР за действия в съответствие с Регламент (ЕО) № 1081/2006 за Европейския социален фонд в контекста на регионалната конкурентоспособност и заетостта, може да възлезе на 15 % за програмата или за съответната приоритетна ос.

Член 9

Координиране с ЕФЗРСР и ЕСФ

Когато дадена оперативна програма, подкрепяна от ЕФРР, се отнася до операции, които биха могли да се ползват и от финансиране чрез друг инструмент на подпомагане от Общността, включително ос 3 на ЕФЗРСР и устойчиво развитие на крайбрежни рибарски райони в рамките на ЕСФ, държавите-членки определят за всяка оперативна програма, критериите, по които да се разграничат действията, подкрепяни от ЕФРР и тези, финансирани чрез другите инструменти за подпомагане на Общността.

Член 10

Области с неблагоприятни географски и природни условия

Регионалните програми, съфинансирани от ЕФРР, включващи области с неблагоприятни географски и природни условия, посочени в член 52, точка е) от Регламент (ЕО) № 1083/2006, отдават специално внимание на разглеждането на специфичните за тези области затруднения.

Без да се засягат членове 4 и 5, ЕФРР може да даде своя принос за финансиране, по-конкретно на инвестиции, предназначени за подобряване на достъпа, популяризиране и развитие на икономически дейности, свързани с културното и природното наследство, поощряване на устойчивото използване на природните ресурси и благоприятстване на устойчивия туризъм.

Член 11

Крайно отдалечени региони

1. Допълнителната специфична отпускана помощ, посочена в параграф 20 от приложение II към Регламент (ЕО) № 1083/2006, се използват в крайно отдалечените региони с цел компенсиране на допълнителните разходи, свързани с неблагоприятните условия, посочени в член 299, параграф 2 от Договора и наложени от подкрепата за:

- а) приоритетите, посочени в член 4 и/или, когато това е налице, приоритетите от член 5;
 - б) транспортирането на стоки и помощ за откриването на транспортни услуги
 - в) операциите, отнасящи се до принудата за поддържане на запаси, преоразмеряване и поддръжка на производствени средства, както и недостига на човешки ресурс на местния пазар.
2. Допълнителната специфична отпускана помощ в рамките на приложното поле на член 3 може да финансира инвестиционни разходи. Наред с това допълнителната специфична отпускана помощ се използва, най-малко в размер на 50 %, за принос към финансирането на функционални помощи и разходи, покриващи задължения и договорености за публични услуги в крайно отдалечените региони.
3. Сумата, за която се отнася процентният дял на съфинансиране, е пропорционална на допълнителните разходи, посочени в параграф 1, направени от бенефициера, единствено за функционални помощи и разходи, покриващи задължения и договорености за публични услуги, а може да обхваща общите признати разходи в случаите на разходи за инвестиции.
4. Финансирането в контекста на настоящия член не може да се използва за:

- а) операции, отнасящи се до продукти, свързани с приложение 1 към Договора;
- б) помощи за транспорт на оторизирани лица по силата на член 87, параграф 2, буква а) от Договора;
- в) освобождаване от данъци и социални разходи.

ГЛАВА III

СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЦЕЛТА ЗА ЕВРОПЕЙСКО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

РАЗДЕЛ I

Оперативни програми

Член 12

Съдържание

Всяка оперативна програма, свързана с целта за европейско териториално сътрудничество, следва да съдържа следните данни:

1. анализ на положението в зоната на сътрудничество по отношение на силните и слаби страни и приетата в отговор на това стратегия;

2. списък на отговарящите на критериите зони, намиращи се на територия, включена в програмата, включително по отношение на трансгранични програми за сътрудничество, гъвкавите зони, посочени в член 21, параграф 1;

3. обосновка на възприетите приоритети по отношение на стратегическите насоки на Общността за сближаване, националната референтна стратегическа рамка, в която държавата-членка е решила да впише действията, финансирани във връзка с целта за европейско териториално сътрудничество, както и резултатите от предварителната оценка, посочени в член 48, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1083/2006;

4. данни за приоритетните оси и техните конкретни цели. Количественото изражение на тези цели се оценява с помощта на ограничен брой показатели за резултатите и въздействието, с отчитането на пропорционалния принцип. Тези показатели дават възможност за измерване на напредъка по отношение на началната ситуация и реализирането на целите в приложение на приоритетните оси;

5. с чисто информативен характер разпределението по категории на плановото използване на приноса на ЕФРР в оперативната програма в съответствие с приетия от Комисията правилник за приложение съгласно процедурата, посочена в член 103, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1083/2006;

6. единен план за финансиране без разпределение по държави-членки, включващ две таблици:

а) таблица на годишното разпределение съгласно членове 52, 53 и 54 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на общия размер на целевите суми, планирани като принос на ЕФРР. Общият годишен принос на ЕФРР следва да е в съответствие с използваната финансова рамка;

б) таблица, уточняваща за целия период на оперативната програма и за всяка приоритетна ос поотделно, общия размер на целевите суми, отпуснати от Общността и съответното национално участие, както и дела на приноса от ЕФРР. Когато съгласно член 53 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 националното участие е съставено от публични разходи и частни разходи, таблицата представя разпределението с чисто показателен характер между публичния и частния дял; когато съгласно този член националното участие е съставено от публични разходи, таблицата посочва размера на националния държавен принос;

7. данни, свързани с допълването на финансовите мерки, финансирани от ЕФЗРСР и ЕСФ, когато е приложимо;

8. разпоредбите за изпълнение на оперативната програма, включително:

а) назначение от държавите-членки на всички органи, посочени в член 14;

б) описание на системите за мониторинг и оценка;

в) данни за компетентния орган, отговорен за получаване на плащанията, внасяни от Комисията и за органа или органите, отговарящи за извършване на плащанията към бенефициерите;

г) определяне на процедурите, отнасящи се до мобилизирането и обращението на паричните потоци, с цел осигуряване на прозрачност;

д) елементи за осигуряване на гласност на оперативната програма и данните, свързани с това, посочени в член 69 от Регламент (ЕО) № 1083/2006;

е) описание на договорените между Общността и държавите-членки условия за обмяна на компютърни данни, които да са в съответствие с изискванията в областта на извършване на плащанията, провеждане на мониторинг и оценка, предвидени с Регламент (ЕО) № 1083/2006;

9. Списък с показателен характер на големите проекти по смисъла на член 39 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, който следва да бъде предложен за одобрение от Комисията за периода на програмата.

РАЗДЕЛ 2

Допустимост

Член 13

Правила за допустимост на разходите

За определяне на допустимостта на разходите се прилагат съответните национални правила, одобрени от държавите-членки, участващи в оперативната програма, в контекста на целта за европейско териториално сътрудничество, освен ако не са определени правила на Общността.

Комисията определя съгласно член 56, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 и без да се засягат разпоредбите на член 7 от настоящия регламент, общите правила за допустимост на разходите съгласно процедурата, посочена в член 103, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

В случай, че член 7 предвижда различни правила за допустимост на разходите за различните държави-членки, участващи в оперативните програми, в контекста на целта за европейско териториално сътрудничество, се прилагат най-широкообхватните правила за цялата територия, обхваната от програмата.

РАЗДЕЛ 3

Управление, мониторинг и контрол

Член 14

Назначение на власти

1. Държавите-членки, участващи в оперативната програма, посочват единен управителен орган, единен сертифициращ орган и единен одитиращ орган, като последният е с местонахождение в държавата-членка на управителния орган.

Сертифициращият орган получава плащанията, извършвани от Комисията и пристъпва по принцип към изплащания на сумите на водещия бенефициер.

След консултации с държавите-членки, представлявани на територията, обхваната от програмата, управителният орган съставя съвместен технически комитет. Той съдейства на управителния орган, на мониторинговия комитет и при необходимост на одитиращия орган при изпълнението на съответните им задачи.

2. Одиторският орган на оперативната програма се подпомага от група за счетоводен одит, съставена от по един представител от всяка държава-членка, участваща в оперативната програма, изпълняваща функциите, посочени в член 62 от Регламент (ЕО) № 1083/2006. Групата за счетоводен одит се конституира за максимален срок от три месеца след решението за одобряване на оперативната програма. Тя изготвя свой вътрешен правилник. Председателства се от одитиращия орган на оперативната програма.

Участващите държави-членки могат да решат единодушно одиторският орган да има право да извършва самостоятелно задачите, посочени в член 62 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на цялата територия, обхваната от програмата, без да е необходимо участието на групата за счетоводен одит, така както е посочено в първа алинея.

Счетоводните одитори са независими от системата за контрол, посочена в член 16, параграф 1.

3. Всяка участваща в оперативната програма държава-членка назначава свои представители в мониторинговия комитет, посочен в член 63 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

Член 15

Функция на управителния орган

1. Управителният орган поема функциите, посочени в член 60 от Регламент (ЕО) № 1083/2006, с изключение на тези, свързани със съответствието на операциите и разходите по отношение на националните и общностните правила съгласно буква б) от посочения член. За целта той следва да се убеди, че разходите на всеки бенефициер, участник в операцията, са утвърдени от инспектиращия, посочен в член 16, параграф 1 от настоящия регламент.

2. Управителният орган определя, при необходимост съгласувайки с водещия бенефициер, условията по приложението на всяка операция.

Член 16

Система за контрол

1. С цел да се утвърдят разходите всяка държава-членка създава система за контрол, която дава възможност за проверка на доставката на продукти и услуги, обект на съфинансирането, валидността на декларираните разходи за операции или части от

операции, осъществявани на тяхна територия и съвместимостта на тези разходи и операциите или частите от операции, за които се отнасят, с правилата на Общността и националните правила.

За тази цел всяка държава-членка определя инспектори, натоварени с проверката на законността и редовността на декларираните разходи от всеки бенефициер, участващ в операцията. Държавите-членки могат да решат да посочат единен инспектиращ за цялата територия, обхваната от програмата.

В случай че проверката на доставката на продукти и услуги, предмет на съфинансиране, може да бъде извършена само за цялата операция, тази проверка се извършва от инспектор на държавата-членка, в която е местонахождението на водещия бенефициер или управителния орган.

2. Всяка държава-членка следи разходите да бъдат утвърждавани от инспекторите в рамките на три месеца.

Член 17

Финансово управление

1. Приносът на ЕФРР се внася по единна сметка, без да са налице национални подсметки.

2. Без да се засяга отговорността на държавите-членки по отношение на откриване и коригиране на нередностите, както и покриването на неправилно внесени суми, сертифициращият орган следи всяка от нередовно внесените суми да се покрива от водещия бенефициент. Бенефициерите възстановяват на водещия бенефициер неправилно внесените суми съгласно споразумението, с което са обвързани.

3. Ако водещият бенефициер не успее да си възвърне средствата от някой от бенефициерите, държавата-членка, на територията на която е местонахождението на съответния бенефициер, възстановява на сертифициращия орган неправилно изплатената на споменатия бенефициер сума.

Член 18

Европейско обединение за териториално сътрудничество

Държавите членки, участващи в оперативна програма, в контекста на целта за европейско териториално сътрудничество, могат да се свържат в европейско обединение за териториално сътрудничество в рамките на Регламент (ЕО) 1082/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейско обединение за териториално сътрудничество (ЕОТС)¹⁰, за да му бъде поверено управлението на оперативната програма, като му бъдат възложени отговорностите на управителен орган и съвместен технически

¹⁰ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр19.

комитет. В тези рамки всяка държава-членка продължава да носи своята финансова отговорност.

РАЗДЕЛ 4

Операции

Член 19

Подбор на операции

1. Операциите, избрани за оперативните програми за развитие на трансграничните действия, посочени в член 6, параграф 1, и предназначени за установяване и развитие на транснационалното сътрудничество, посочено в член 6, параграф 2, обхващат бенефициери най-малко от две страни, от които минимум една държава-членка, които за всяка операция си сътрудничат поне по два от следните начини: съвместно развитие, съвместно внедряване, съвместен екип и съвместно финансиране.

Подбраните оператори, изпълняващи споменатите по-горе условия, могат да бъдат приложени само в една страна, при условие че са представени от звена най-малко на две страни.

Посочените по-горе условия не се отнасят за действия, свързани с програма PEACE, посочена в член 6, параграф 1.

2. Операциите, избрани за оперативните програми, свързани с междурегионалното сътрудничество, посочени в член 6, параграф 3, буква а), включват бенефициери на регионално и местно равнище, минимум от:

а) три държави-членки; или

б) три страни, от които поне две са държави-членки в случай на участие на трети бенефициери.

Операторите, избрани за оперативните програми, посочени в член 6, параграф 3, буква б), прилагат изискванията, предвидени с първа алинея от настоящия параграф, според вида операция, ако това е възможно.

Бенефициерите си сътрудничат за всяка операция по следните начини: съвместно развитие, съвместно внедряване, съвместни екипи и съвместно финансиране.

3. Освен задачите, посочени в член 65 от Регламент (ЕО) 1083/2006, мониторинговият комитет или съответният управляващ комитет е натоварен с подбора на операциите.

Член 20

Отговорности на водещия бенефициер и на останалите бенефициери

1. За всяка операция водещият бенефициер бива избран от бенефициерите в рамките на тази програма. Той поема следните отговорности:

а) определя условията на своите взаимоотношения с бенефициерите, участващи в операцията чрез споразумение, включващо по-конкретно разпоредби, *inter alia*, гарантиращи доброто финансово управление на отпуснатите за операцията средства включително условията за покриване на неправилно внесени суми;

б) натоварен е да следи за изпълнението на цялата операция;

в) следи разходите, представени от бенефициерите, участващи в програмата, да се покриват само за изпълнение на програмата и да съответстват на действията, представени от споменатите бенефициери;

г) проверява дали разходите, представени от бенефициерите, участващи в операцията, са били утвърдени от инспектиращите;

д) длъжен е да прехвърли приноса на ЕФРР към бенефициерите, участващи в операцията.

2. Всеки бенефициер, участващ в програмата:

а) поема отговорността за декларираните от него неправомерни разходи;

б) информира държавата-членка, на територията на която се намира, за своето участие в операцията, когато тази държава-членка не участва като такава в съответната програма.

Член 21

Специални изисквания, уреждащи местонахождението на операциите

1. В рамките на трансграничното сътрудничество в надлежно обоснованите случаи и до 20 % от размера на приноса му в съответната оперативната програма, ЕФРР може да финансира разходи, направени за изпълнението на операциите или части от операциите в райони от ниво 3 от Номенклатура на териториалните единици за статистически цели, съседни на областите с право на финансиране за тази програма, посочени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 или в околностите на такива области. В изключителни случаи, договорени между Комисията и държавите-членки, тази гъвкава схема може да се договори за зони от ниво 2 от Номенклатура на териториалните единици за статистически цели, в които се разполагат областите, посочени в член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1083/2006.

На ниво проекти разходите, направени от партньорите, с местонахождение извън областите, засегнати от програмата, така както е определено в първа алинея, могат да съответстват на критериите, ако постигането на целите на проекта би било трудно без участието на тези партньори.

2. В рамките на транснационалното сътрудничество в надлежно обоснованите случаи и до 20 % от размера на неговия принос в съответната оперативна програма ЕФРР може да

финансира разходите, направени от партньорите извън областта, участваща в операциите, когато от тези разходи се ползват региони, разположени във вътрешността на територията, обхваната от целта за сътрудничество.

3. В рамките на трансграничното, транснационалното и междурегионалното сътрудничество ЕФРР може да финансира в рамките на 10 % от размера на своя принос за съответната програма разходи, направени за изпълнение на операциите или части от операциите, на територията на страни, разположени извън Европейската общност, при условие че от това се ползват региони на Общността.

4. Държавите-членки следят за законността и редовността на тези разходи. Управителният орган утвърждава подбора на операциите извън областите, имащи право на финансиране, посочени в параграфи 1, 2 и 3.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга нито текущото изпълнение, нито промяната, в това число цялостната или частична отмяна на подпомагането, одобрено от Комисията, на базата на Регламент (ЕО) № 1783/1999 или на базата на друг правен документ, приложим за това подпомагане към 31 декември 2006 г. и вследствие на това, приложим от тази дата, и за това подпомагане или за съответните проекти, до тяхното приключване.

2. Заявленията, представени в рамките на Регламент (ЕО) № 1783/1999 остават в сила.

Член 23

Отмяна

1. Без да накърнява разпоредбите на член 22 от настоящия регламент, Регламент (ЕО) № 1783/1999 се отменя, считано от 1 януари 2007 г.

2. Позоваванията към отменения регламент се считат за позовавания към настоящия регламент.

Член 24

Клауза за преразглеждане

Европейският парламент и Съветът преразглеждат настоящия регламент не по-късно от 31 декември 2013 г. съгласно процедурата, предвидена в член 162 от Договора.

Член 25

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 5 юли 2006 година.

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател:

J. BORRELL FONTELLES

P. LEHTOMÄKI